Դավիթ Գյուրջինյան
Նարինե Հեքեքյան

Մայրենի 3

Աշխատանքային տետր 1

ԷԴԻԹ ՊՐԻՆՏ
Երևան 2011

Դասը՝ Ս. Մուրադյան, Հայրենիք

1. ա) Իմաստունի օրատետրից կարդա՛ թռչնի մասին և լրացրո՛ւ աղյուսակը:

ր *ունեցող բառեր*	ռ *ունեցող բառեր*

բ) Աղյուսակի յուրաքանչյուր սյունակից մեկ բա՛ռ ընտրիր և գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

2. ա) Յուրաքանչյուր նկարի տակ գրի՛ր համապատասխան բառը: *Հուշում.* կարդա՛ հաջորդ առաջադրանքի բառերը:

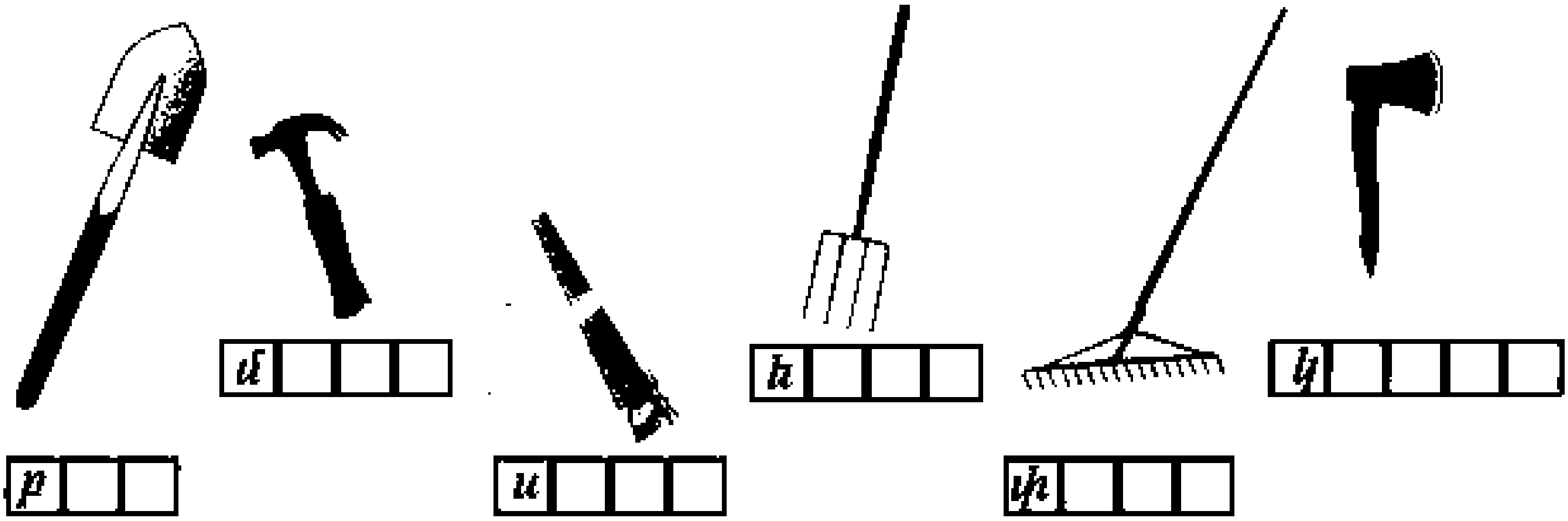

բ) Որ գործիքը քեզ ծանոթ է (տեսել ես կամ գիտես, թե դրանով ինչ են անում), բառի դիմաց դի՛ր + նշանը, որն անծանոթ է՝ նշանը:

Պարզի՛ր, թե քեզ անծանոթ գործիքով ի՞նչ են անում:

3. ա) Նշված գործիքներով ի՞նչ են անում. սլաքներով միացրու՛ գործիքի և նրանով կատարվող գործողության անունը.

մուրճ	*փորել*
բահ	*մեխել*
կացին	*հավաքել*
գերանդի	*խարխլել*
փոցխ	*հնձել*
խարխոց	*կոտրել*

բ) Միացրածդ բառերից երեք զու՛յգ ընտրիր և նախադասություննե՛ր կազմիր:

Նմուշ՝ Փոցխով խոտ են հավաքում:

---

4. Որո՞նք են սրանց «բնակիչները»:

Յուրաքանչյուր բառի դիմաց գրվածներից մեկն է ճիշտ պատասխանը. նրա շրջանակը ներկի՛ր կանաչ գույնով, իսկ սխալ պատասխանը՝ կարմիրով:

ա) *փեթակ*
- ○ *աղավնիներ*
- ○ *մեղուներ*

բ) *գոմ*
- ○ *կով*
- ○ *շուն*

գ) *ախոռ*
- ○ *հավ*
- ○ *ձի*

Առաջադրանքի ազատ մասերը նկարազարդի՛ր (թեմայից չշեղվես):

5. Պատասխանի՛ր հետևյալ հարցերին:

ա) Ինչի՞ց են պատրաստում թոնիրը:

____

բ) Ինչի՞ համար են օգտագործում թոնիրը:

____

6. ա) Լուծի՛ր հանելուկները:

- *Ելնում է հեռու սարի թիկունքից,*
  Լույսով, ջերմությամբ աշխարհը լցնում,
  Կապույտ երկնքով իր ճամփան անցնում
  Ու թաքնվում է սարի թիկունքում:

____

- *Ձեռքի գործիք է, կոթը՝ փայտից, գլուխը՝ երկաթից. սուր բերան ունի, որով փայտ են կոտրում:*

____

բ) Երկրորդ հանելուկի օրինակով մի հանելուկ էլ ի՛նքդ գրիր: Թող կողքիդ նստող համադասարանցիդ լուծի հանելուկը:

____

____

____

____

Դասը՝ Ա. Դարասամյան, Միզախոտի երազը

7. ա) Լրացրու՛ բաց թողնված տառերը.

հո__վ, թա__ուփ, մրա__մունք, եր__անիկ, ի__ր, փա__ություն, անձր__, կեն__անի, մի__այր, ողնահե__ք, ար__նանալ, կո__ր, անվեր__, բյուրեղապակ__ա, թա__ավոր, վար__ (ծաղիկ)։

բ) Այդ բառերից առանձնացրու՝

- *անձ ցույց տվող 1 բառ (պատասխանում է ո՞վ հարցին)*

____

- *իր ցույց տվող 1 բառ (պատասխանում է ի՞նչ հարցին)*

____

- *առարկայի հատկանիշ ցույց տվող 1 բառ (պատասխանում է ինչպիսի՞ հարցին)*

____

- *գործողություն ցույց տվող 1 բառ (պատասխանում է ի՞նչ անել հարցին)*

____

գ) Ընտրածդ բառերից երկուսը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

8. ա) Սլաքներով իրա՛ր միացրու բառերը և նրանց իմաստները.

• *գիշեր-ցերեկ*	*բազմաթիվ, շատ*
անթիվ-անհամար	*ձանձրալի*
երկար-բարակ	*ամբողջ օրը*

- *երգել-պարել* — *մեծանալ, աճել*
- *սաել-խոսել* — *ուրախանալ, զվարճանալ*
- *ծլել-ծաղկել* — *զրուցել*
- *գրել-կարդալ* — *սովորել*

բ) Գծիկով գրվող երկու բա՛ռ ընտրիր և գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

9. Պատասխանի՛ր հարցերին և լրացրու՛ աղյուսակը:

դեսնել		*նայել*	
ու՞մ	**ի՞նչ(ը)**	**ու՞մ**	**ինչի՞ն**

10. Յուրաքանչյուր սյունակից ընտրի՛ր մեկական բառ և բառակապակցությունն՛ր կազմիր.

վճիտ	*սենյակ*	______________
ջինջ	*հոգի*	______________
անաղարտ	*երկինք*	______________
մաքուր	*աղբյուր*	______________

բ) Կազմած բառակապակցություններից երկուսը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

11. ա) Բառերը միացնելով՝ ծաղիկների անունները կազմի՛ր: Կազմած բառերը սլաքներով միացրու՛ համապատասխան նկարներին:

Նմուշ՝ քուր + շուշան = քրաշուշան: →

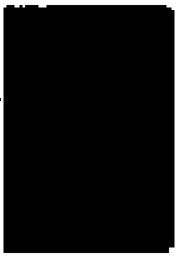
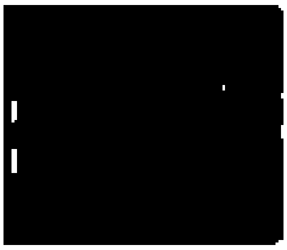

- *վարդ + կակաչ* ____________________

- *զանգակ + ծաղիկ* ____________________

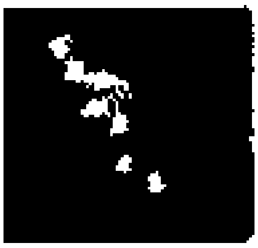

- *ջուր + շուշան* ____________________

- *հովիտ + շուշան* ____________________

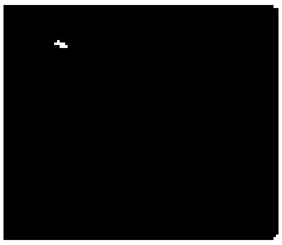
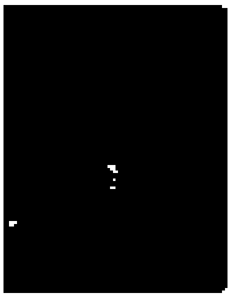

(բառը կազմելիս ի-ն դուրս է ընկնում)

բ) Նկարագրի՛ր ծաղիկներից մեկը:

____

____

____

Դասը՝ Պ. Խաչատրյան, Հայրենիք

12. ա) Բաց թողնված տեղերում լրացրու՛ *գ* կամ *ք*

վեր__, եր__, միր__, բեր__, կար__, շար__:

բ) Գրածդ բառերով և խակ, ուրախ, առատ, ցավոտ, ուղիղ, երկրորդ բառերով բառակապակցությունները կազմի՛ր:

____

____

____

13. ա) Նմուշին հետևելով՝ բառե՛ր կազմիր և լրացրո՛ւ աղյուսակը:

բայ	*ածական*
ի՞նչ անել	*ինչպիսի՞*
բաբախել	*բաբախուն*
գրնգալ	
կարկաչել	
փայլել	
շողշողալ	

բ) Կազմածդ ածականները համապատասխան գոյականի դիմաց գրելով՝ բառակապակցությունե՛ր ստացիր:

ինչպիսի՞	*ի՞նչ*
բաբախուն	*սիրտ*
	գետակ
	ձայն
	արև
	աչքեր

գ) Բառակապակցություններից երկուսը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

14. Հին և ծեր ածականներով 3-ական բառակապակցությու՛ն կազմիր:

____

____

____

15. Լուծի՛ր հանելուկները և լրացրու՛ խաչբառը:

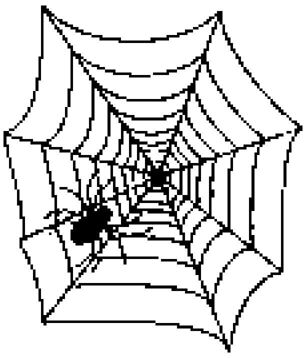

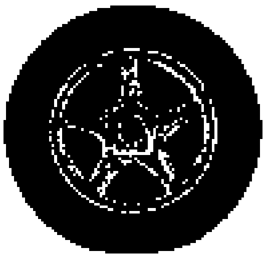

Հորիզոնական

1. *Հունվար, մայիս ու շոգ հուլիս,*
   Տասներկու եղբայր բարի:
3. *Կպարածվի բույրն իմ անուշ,*
   Երբ թերթերս եմ բացեմ,
   Բայց տե՛ս, քաղի՛ր դու ինձ զգույշ,
   Թե չէ ձեռքդ կծակեմ:

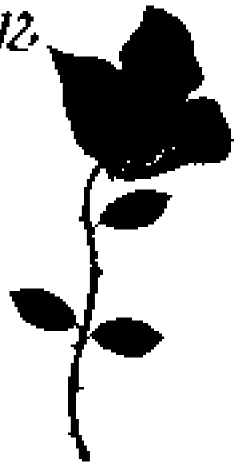

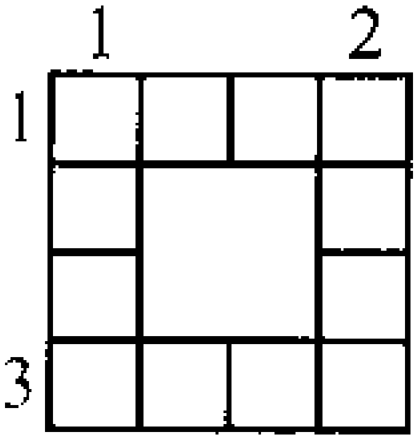

Ուղղահայաց

1. *Ավտոբուս թե հեծանիվ,*
   Ոտքերի տեղ ունեն ....
2. *Նա մի ցանց է հյուսում շատ բարդ,*
   Տան ճանճերի համար թակարդ:

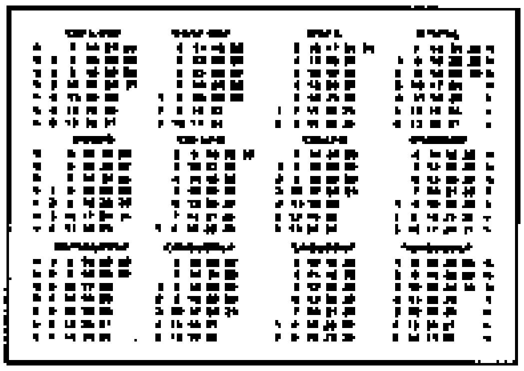

Դասը՝ Լ. Սարգսյան, Քո տունը

16. Բաց թողնված տեղերում գրի՛ր *յու* կամ *ույ*:

ձ___ն, հնչ___ն, բ___ն, հ___ր, անկ___ն, լ___ս, հ___թ:

17. Նմուշին հետևելով՝ լրացրու՛ աղյուսակը:

ի՞նչ(ը)	*ինչի՞*	*ինչի՞ն*	*ինչի՞ց*	*ինչո՞վ*
աղյուս(ը)	*աղյուսի*	*աղյուսին*	*աղյուսից*	*աղյուսով*
ձյուն(ը)				
սյուն(ը)				

18. Բաց թողնված տեղերում գրի՛ր ձյուն գոյականի համապատասխան ձևերը: Օգտվի՛ր նախորդ առաջադրանքի աղյուսակից:

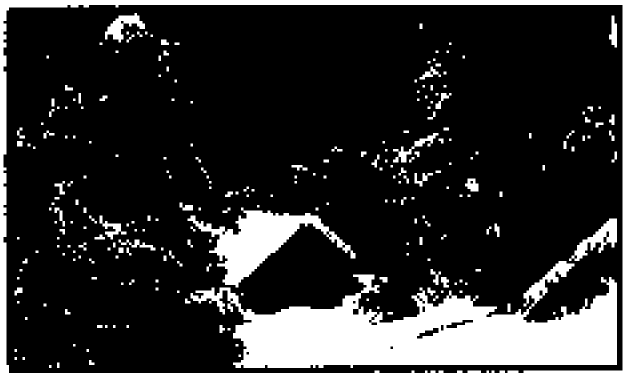

Հիշում եմ անցյալ ձմռան մի օր: ……………… (ի՞նչ) էր գալիս: ……………… (ինչի՞) փաթիլները, օդում օրորվելով, իջնում էին ցած ու սպիտակ գորգ դառնում: Պատուհանից նայում էի ճերմակ ……………………… (ինչի՞ն) ու մտածում. «Տեսնես Ձմեռ պապի մորուքն է՞լ է ……………… (ինչի՞ց) ճերմակել, նրա մազերն է՞լ են ……………………… (ինչո՞վ) ծածկվել»:

19. ա) Յուրաքանչյուր նկարի տակ՝ վանդակների մեջ, լրացրու՛ թռչունի անունը:

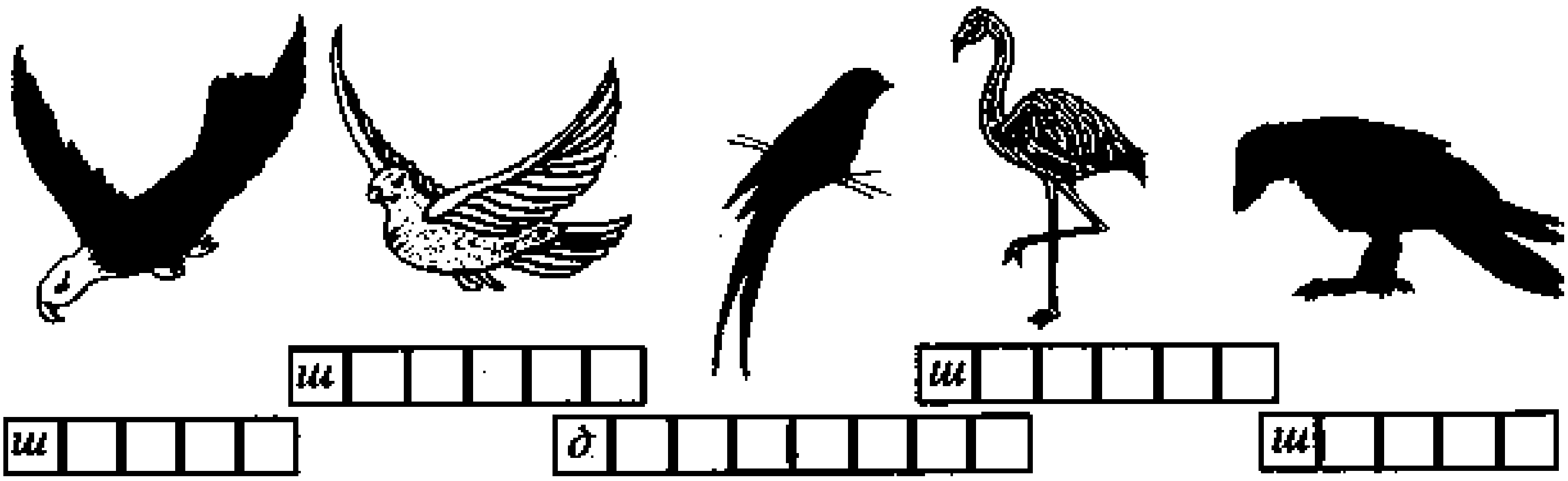

բ) Գրածդ բառերը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

____

____

20. Դասագրքում կարդա՛ Տատիկի խորհուրդները և արտագրի՛ր քեզ համար ամենից օգտակար նախադասությունը:

____

____

____

21. ա) Լրացրու՛ և փարդագույն շարքում մի թռչունի անուն կկարդաս:

1. *Ինչին նախորդող թիվը:*
2. *Լույս բառի հականիշը:*
3. *Բազկաթոռ բառի երկրորդ արմատը:*
4. *Կարճ բառի հոմանիշը:*
5. *Լռության օրգան:*

բ) Գտածդ թռչունի մասին մի հանելուկ հորինիր:

____

____

____

Դասը՝ Մ. Կորյուն, Հայրենիքն ու մայրիկը

22. Բառաշարքից առանձնացրու՛ և դեմ դիմաց գրի՛ր նույն գույնն ունեցող հոմանիշ բառերը:

լիանուշ[illegible]*առապանել*[illegible]*կերակրելքաղցր*

____

____

____

____

23. Գրի՛ր քաղցր բառի հականիշը: Հականիշների զույգը գործածի՛ր միևնույն նախադասության մեջ:

---

24. ա) Տրված գոյականներից բայե՛ր կազմիր:

Ի՞նչ	Ի՞նչ անել
երգ	
պար	
խաղ	
գիր	
սեր	
ծիծաղ	
ժպիտ	

բ) Գրածդ բառերից երկուսը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

---

25. Բանաստեղծության մեջ գտի՛ր այն տողերը, որտեղ գործածվել են կյանքը տալ և կյանք տալ բառակապակցությունները: Քո բառերով շարադրի՛ր այդ տողերի բովանդակությունը:

---

26. Սնել նշանակում է «կերակրել», «մեծացնել, խնամել»: Հետևյալ բառերից ո՞րն ունի սնել բառի արմատը: Ճիշտ պատասխանի շրջանակը ներկի՛ր:

○ *սնկային* ○ *սնունդ* ○ *սնդիկ*

27. Լրացրու՛ խաչբառը:

1. Նոր բառի հականիշը:

2. Կառուցվածք գետի վրա՝ մի ափից մյուսն անցնելու համար:

3. Մեր հայրենիքը:

4. Հայաստանի Հանրապետության մայրաքաղաքը:

5. Գիշերով կատարվող գործողությունը:

6. Թագավորի պալատի այն տեղը, որտեղ պահվում են գանձերը:

7. Շաբաթվա վերջին՝ հանգստյան օրը:

8. Սար բառի հականիշը:

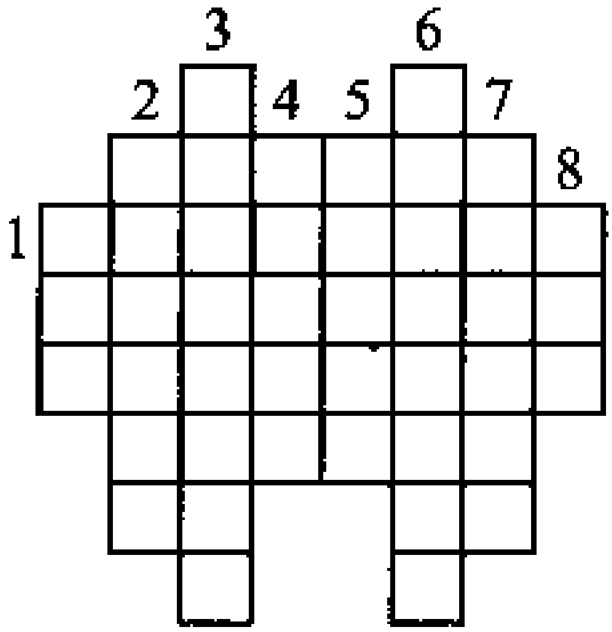

Դասը՝ Ռ. Սարուխյան, Ինչ ասաց խնձորենին

28. Լրացրու՛ բաց թողնված տառերը: Կռահի՛ր, թե ո՛ր ծաղկի մասին է խոսքը և գրի՛ր բաց թողնված տեղում:

Ամռանը բանջարանոցում կամ այգում կարող ես տեսնել կլոր գլխով, դեղին ծա__կաթերթիկներով, կանաչ լայն տեր__ներով, բար__ր ցողունով մի ժպտերես բույս՝ իսկ և իսկ ար__: Նրա հայրենիքը Մեքսիկան է: Այս բույսը սկզբում պարտեզներն էր զար__արում, այնուհետ մար__իկ սկսեցին օ__տագործել նրա սերմերը: Դրանցից ստացվող յուղը օ__տակար է և առո__ջարար: Այդ բույսը կոչվում է ……………………………………:

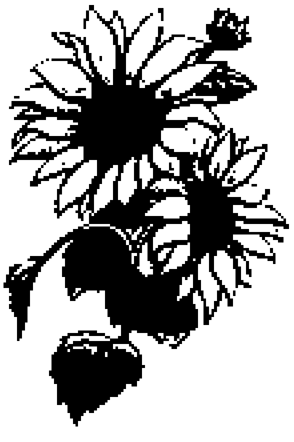

29. Տրված բառերը գրի՛ր համապատասխան տեղերում:

արմատ, բուն, ճյուղ, պտուղ, տերև
արմատ, ցողուն, տերև, ծաղիկ, ծաղկաթերթիկ

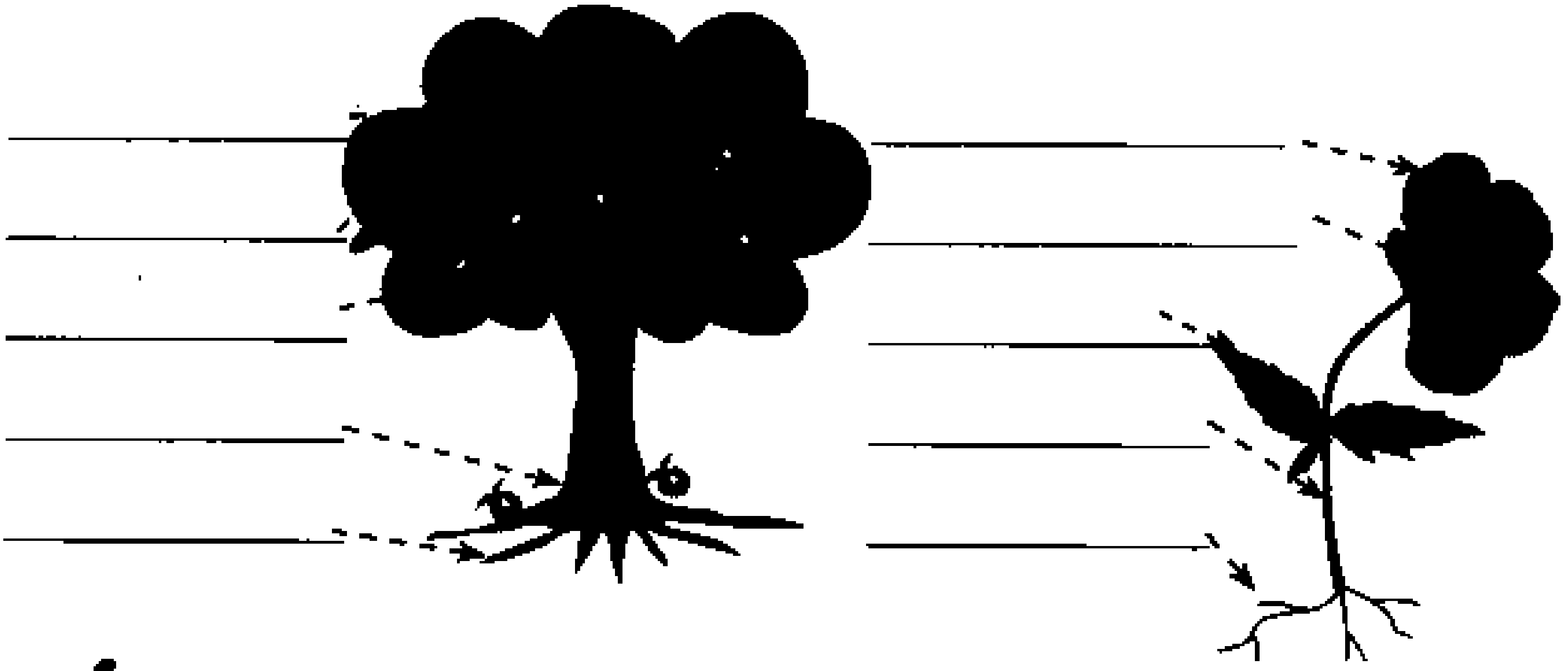

30. Ըստ գույների բառերը սլաքներով միացրո՛ւ իմաստներին:

ցանել	*բույսի սերմից կամ արմատից նոր ընձյուղ դուրս գալը*
տնկել	*հողի մեջ արմատներ տարածել*
ծլել	*սերմը հողի մեջ շաղ տալ*
արմատակալել	*ծաղիկները բացել*
բողբոջել	*տերևներով ծածկվել*
տերևակալել	*բողբոջ տալը*
ծաղկել	*բույսի արմատը կամ կորիզը հողի մեջ դնել, հողով ծածկել*

31. Ո՞րն է որից հետո. «շղթայի» մեջ ըստ հաջորդականության լրացրո՛ւ ծլել, տերևակալել, արմատակալել, բողբոջել, ծաղկել բառերը (գույները հուշող դեր ունեն):

ցանել կամ *տնկել* → .... → .... →
.... → .... → .... :

32. ա) Զամբյուղի մեջ = զամբյուղում. գրված բառերով նման զույգե՛ր կազմիր.

պայուսակ ______________________

տետր ______________________

դարակ ______________________

բ) Ընտրի՛ր որևէ զույգ և բառերը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

33. Բառաշարքից առանձնացրու՛ և դեմ դիմաց գրի՛ր նույն գույնն ունեցող հոմանիշ բառերը:

զամբյուղանսահման քաղելփսփսալանչափ կողովշշնջալպոկել

____

____

____

____

34. Տողերի վրա գրի՛ր ույ կամ ու ունեցող համապատասխան բառերը:

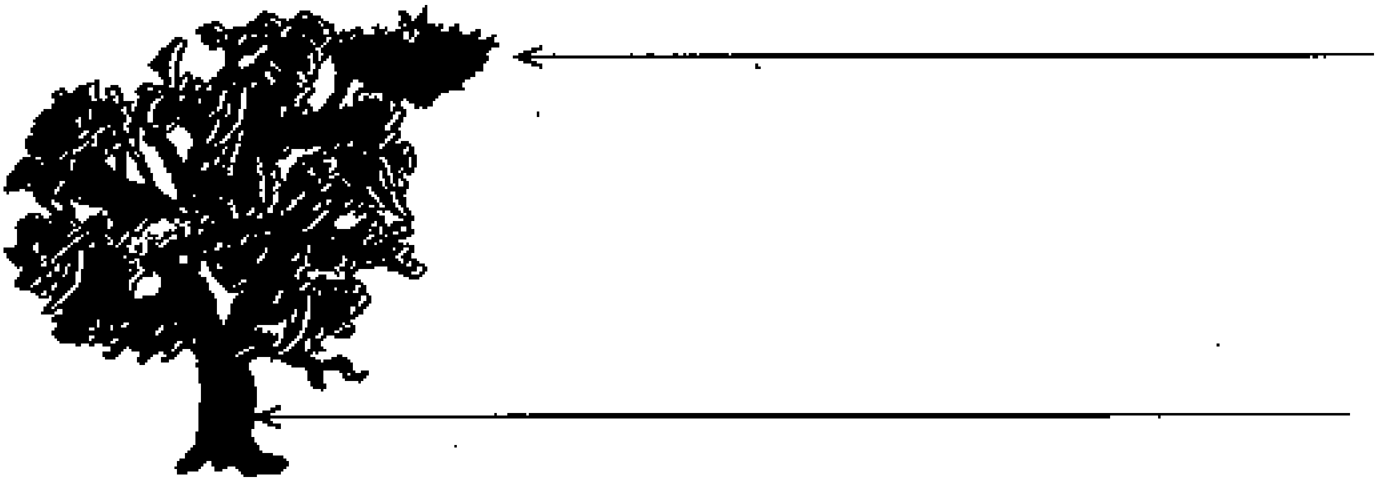

Դասը՝ Էդ. դե Ամիչիս, Հոր նամակը

35. Բաց թողնված տեղերում գրի՛ր *ույ* կամ *յու*.

զգ__շ, համբ__ր, մ__ս, առ__ծ, ատամնաբ__ժ, ալ__ր:

36. Տրված մասերը միացրու՛ և բա՛ռ կազմիր: Իմացի՛ր, որ ույ-ը դառնում է ու.

զգույշ+ որեն = ______________________________

համբույր+ ել = ______________________________

37. Աշոտն ու Լևոնը խաղում էին գետակի ափին: Հանկարծ կամրջի տակ՝ քարերի մեջ, մի ծրար նկատեցին: Երևի ընկել էր փոստատարի պայուսակից ու մի քիչ ջրոտվել ... Նամակը հենց Լևոնին էր հասցեագրված: Նա բացեց ծրարն ու սկսեց կարդալ:

Օգնի՛ր Լևոնին՝ վերականգնելու նամակի վնասված մասերը:

26 սե   պտեմբերի 2008

Իմ շատ սիրելի Լևոն, իմ փո   քրիկ թոռնիկ

Լսեցի քո հաջողությունն   ի մասին և շատ ուրախաց   : Չէ՞ որ իմ լավ թոռն   ը հաղթել է փոքրիկ նկար   ների մրցույթում: Շնոր   վորում եմ:

Բայց դրանից ավելի շատ ինչ ուրախացրեց մի ուրիշ բան. լսել եմ, որ դու և քո ընկեր   ը որոշել եք բակի և օ   րակար գոր-ծ   ը անել՝ խնամել ծաղկ ծառ   ը, օգնել մեծերին... Շա   ը կուզեի, որ ինձ մի   և   գրեիր ու պատմեիր այն բարի գոր-ծերի մասին, որ սիրով ան   :

Սիրում եմ քեզ և հպարտանում քեզն   : Սպասում եմ պատասխանի   :

Քո չար   ուհի պապիկ

38. Լևոնի անունից պատասխան նամակ գրիր տատիկին:

39. Դու նամակ ես ուղարկելու այլ բնակավայրում ապրող քո բարեկամին: Այս ծրարի վրա գրի՛ր հասցեատիրոջ և քո հասցեներն ու անունները:

Ում

Ումից

40. Տրված բառերը գրի՛ր համապատասխան սյունակներում.

մարդ, եղբայր, խոսել, ուսուցչուհի, սիրտ, աղաչել, մարդկային, անբարեկիրթ, սիրել, սուրբ, երջանկություն, համբուրել, զգույշ, հիշել, համբույր, ազատել, թանկ, անշնորհակալ:

գոյական	ածական	բայ
ո՞վ / ի՞նչ	ինչպիսի՞	ի՞նչ անել

41. Կին ուսուցիչը ուսուցչուհին է: Ինչպե՞ս են անվանում կին բանաստեղծին, բժշկին, նկարչին, երգչին:

42. Լրացրու՛ խաչբառը:

1. Մարդ, որը նամակներ և թերթեր է հանձնում բնակիչներին:

1. Ծրարի վրա փակցվող փոքրային նշան:

2. Ծրարի վրա ի՞նչ են գրում:

2. Այն մարդը, որին ուղարկում են նամակը:

3. Մայրն ի՞նչ է գրում զինվոր որդուն:

4. Ինչի՞ մեջ են դնում նամակը:

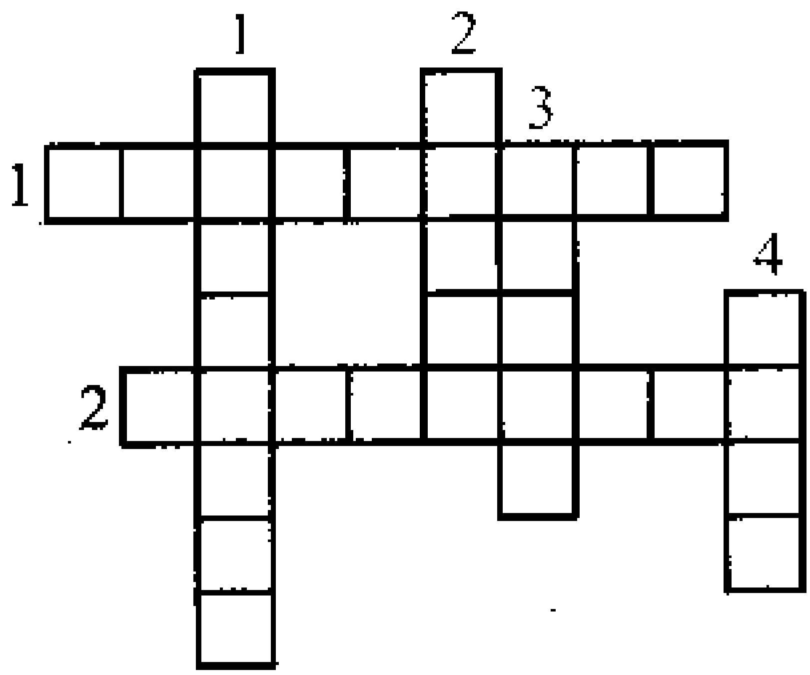

Դասը՝ Ս. Ավագյան, Աշուն է

43. ա) Նախադասությունների մեջ լրացրու՛ բաց թողնված բառերը՝ աշխարհ, սվսվոց, օրորվում, խշշոց, անձրև, մռայլ:

Աշուն է: Երկինքը.............. է, ամպոտ: .... է մաղում: Տերևաթափ է: Շուրջը քամու ....ն ու տերևների ....ն է լսվում: Մերկացած ծառերը .... են քամուց: Տխրություն է իջել ....ի վրա:

բ) Այս հատվածում մաղել բառը ո՞ր իմաստով է գործածվել: Բառը սլաքով միացրու՛ համապատասխան իմաստին:

մաղել — *մանր կաթիլներով կամ փաթիլներով թափվել*

մաղով մի բան կեղտից մաքրել

44. Լրացրու՛ բաց թողնված տառերը. կարմիր գրված բառերում՝ ք, կապույտ գրվածներում՝ գ, կանաչ գրվածներում՝ ղ, [illegible] գրվածներում՝ [illegible].

եր__, էր__, [illegible]__, հոր__ (առարորեն հոսող), [illegible]__ (կովի ջագը), կար__ (շարք), [illegible]__ (ձուկ որսալու հարմարանք):

45. ա) Բնության մեջ ի՞նչն է մաղում: Ընտրածդ պատասխանի վանդակը ներկի՛ր:

- ☐ *քամի*
- ☐ *ձյուն*
- ☐ *ամպրոպ*
- ☐ *անձրև*

բ) Մաղով ի՞նչը կարելի է մաղել: Ընտրածդ պատասխանի վանդակը ներկի՛ր:

☐ *ալյուր*	☐ *ավազ*	☐ *հաց*
☐ *փայտ*	☐ *երկաթ*	☐ *շաքարավազ*

46. ա) Կարդա՛ հանելուկը և գրի՛ր պատասխանը:

Արևն ավելի քիչ է տաքացնում,
Անուշ մրգերն են մեզ այգի կանչում,
Նախշուն հավքերը երամներ կազմում,
Տաք երկրներ են խմբերով չվում:
Ասա՛, տեսնենք, ե՞րբ է լինում:

____

բ) 3-րդ և 4-րդ տողերում գտի՛ր ընդհանուր իմաստ ունեցող բառերը և գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

47. ա) Բանաստեղծության մեջ գտի՛ր առարկա, առարկայի հատկանիշ և գործողություն ցույց տվող բառեր և գրի՛ր համապատասխան սյունակում.

գոյական	*ածական*	*բայ*
ծառ	*նախշուն*	*պոկվել*

բ) Յուրաքանչյուր սյունակից մեկ բա՛ռ ընտրիր և գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

____

48. ա) Լրացրու՛ գծապատկերը՝ պատասխանելով տրված հարցերին:

Լրացրու՛ կարմիր կետերի դիմաց:

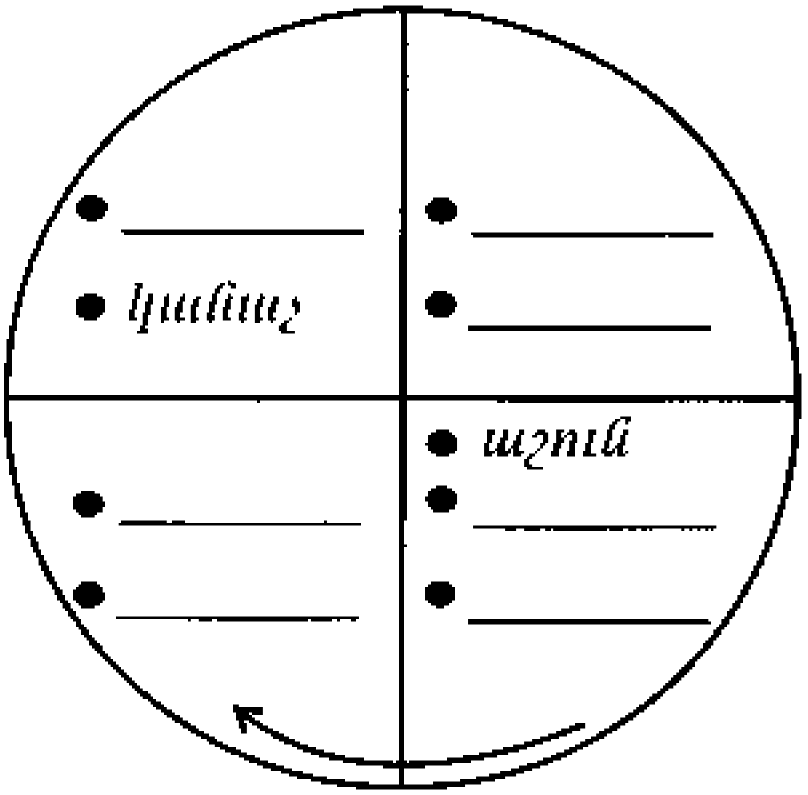

- *Տարվա ո՞ր եղանակն է հաջորդում աշնանը:*
- *Տարվա ո՞ր եղանակներն են նախորդում աշնանը:*
- *Տարվա ո՞ր եղանակն է հաջորդում ձմռանը:*

բ) Շարունակի՛ր լրացնել գծապատկերը:

Լրացրու՛ կապույտ կետերի դիմաց:

- *Ի՞նչ գույներ են իշխում տարվա յուրաքանչյուր եղանակին:*

49. Գծապատկերից օգտվելով՝ ընտրի՛ր ճիշտ պատասխանները և վանդակները ներկի՛ր:

ա) Ո՞ր եղանակն է զարդարվում կանաչ գույնով:

☐ *ձմեռ* ☐ *աշուն*
☐ *գարուն* ☐ *ամառ*

բ) Ո՞ր եղանակներն են զարդարվում դեղին գույնով:

☐ *ձմեռ* ☐ *աշուն*
☐ *գարուն* ☐ *ամառ*

գ) Ո՞ր եղանակն է զարդարվում կարմիր գույնով:

☐ *ձմեռ* ☐ *աշուն*
☐ *գարուն* ☐ *ամառ*

դ) Ո՞ր եղանակն է զարդարվում սպիտակ գույնով:

☐ *ձմեռ* ☐ *աշուն*
☐ *գարուն* ☐ *ամառ*

ե) Ո՞ր գույներն են զարդարում մեկից ավելի եղանակներ:

☐ *կարմիր* ☐ *սպիտակ*
☐ *կանաչ* ☐ *դեղին*

50. Ճանաչի՛ր և գտի՛ր մեզ: Նկարազարդի՛ր:

Չկաչն եմ, կարմրաթուշ
Թավիշ մաշկով, հյութեղ, անուշ,
Ես դառնում եմ ձմեռվա
Կոմպոտ, ջեմ ու մուրաբա: ________________

Դեղին-կարմիր գինդեր են,
Թթվաշ ականջօղեր են: ________________

Դասը՝ Հ. Հայրապետյան, Ես աշունն եմ սիրում

51. Լրացրու՛ բաց թողնված տառերը:

Մանուկը վազում էր ծիրանի այգիների մի....ով: Ծիրանները ծառերի վրա շողում էին փո...րիկ արևների պես: Խոտերի մե... էլ ծիրաններ կային, որ գիշերը քամին էր թա...ել: Մանուկն սկսեց իր նախաճաշը: Ի՜նչ համով ծիրաններ էին: Եր... ծիրանից կշտացավ, մի քար գտավ, որ ջար...ի և մի...ուկները ուտի: Հանկարծ հիշեց բժշկի խորհուրդ....ը. «Ծիրանի հյութը մա...սվում է 15-20 րոպեից, իսկ կորիզը՝ 3-4 ժամից: Դրանք չի կարելի միասին ուտել, որովհետ.... այդպես նրանք թթվում են»:

52. Կազմի՛ր տրված բառերի հոգնակի թիվը և գրի՛ր համապատասխան շարքում.

այգի, դաշտ, անտառ, գյուղ, ծառ, տերև, առու, երգ:

ամպեր	***գագաթներ***

53. Բաց թողնված տեղերում գրի՛ր տրված բառերի ճիշտ ձևերը: Գտի՛ր և գրի՛ր հանելուկի պատասխանը:

պահվել, հեռանալ, բերել, կանգնել

Վաղ առավոտյան գալիս է բարև,
Կեսօրին .... մեր գլխի վերև
Իրիկնապահին մեզնից ....,
Բարձր սարերի թիկունքում....................:

.... է իր հետ ցերեկ ու գիշեր,
Նա ամենալավ ժամացույցն է մեր: ____________________

54. ա) Հանելուկ-ոտանավորներում գրի՛ր համապատասխան բառերը, որոնց առաջին տառերը գրված են:

Ն................ է կարմիր.
Ասես լինի փոքրիկ սնդուկ,
Մեջը՝ կրակ, քաղցրիկ հուլունք:

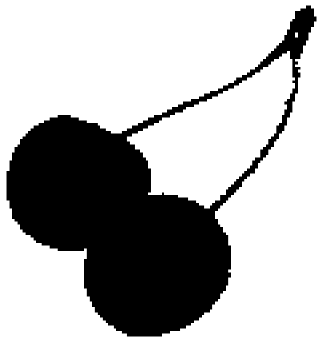

Ձվաձև է կամ կլոր է,
Սպիտակ կամ սև ս.................... է:

Սա մեղրածոր աշնան տ.............. է,
Մառաններում կախված զանձ է:

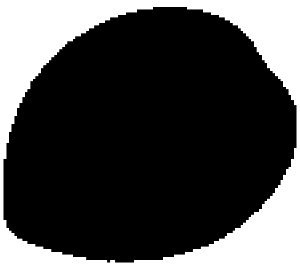

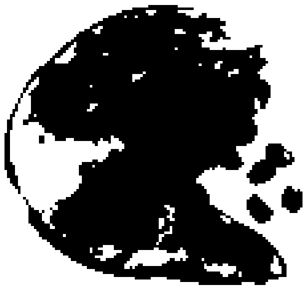

Պտտվում են կ..............ի շուրջ
Ծիտիկներն ու մոշահավը,
Կամ դեղին է, կամ կարմիր է,
Երկու գույնն էլ՝ քաղցր ու լավը:

Ս. Մուրադյան

բ) Որևէ մրգի կամ բանջարեղենի մասին մի հանելուկ հորինիր: Պարտադիր չէ, որ այն բանաստեղծության ձև ունենա:

____

____

____

____

55. Լրացրու՛ հարցաթերթիկը: Քեզ կօգնեն «Աշուն է...» և «Ես աշունն եմ սիրում» բանաստեղծությունները, հանելուկները: Ճիշտ պատասխանների վանդակները ներկի՛ր:

Աշնանն ի՞նչ է լինում

• *խեղդող շոգ*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *օրերը կարճանում են*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *սառնամանիք*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *այգիներում հասնում է բերքը*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *սկսում է ցրտել*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *ծառերը ծաղկում են*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *տերևներն ու խոտը դեղնում են*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *թռչունները չվում են*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *ձյունը հալվում է*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *տերևները թափվում են*	☐ *այո* ☐ *ոչ*
• *սկսվում են անձրևները*	☐ *այո* ☐ *ոչ*

56. Նկարագրի՛ր աշունը: Օգտվի՛ր հարցաթերթիկից:

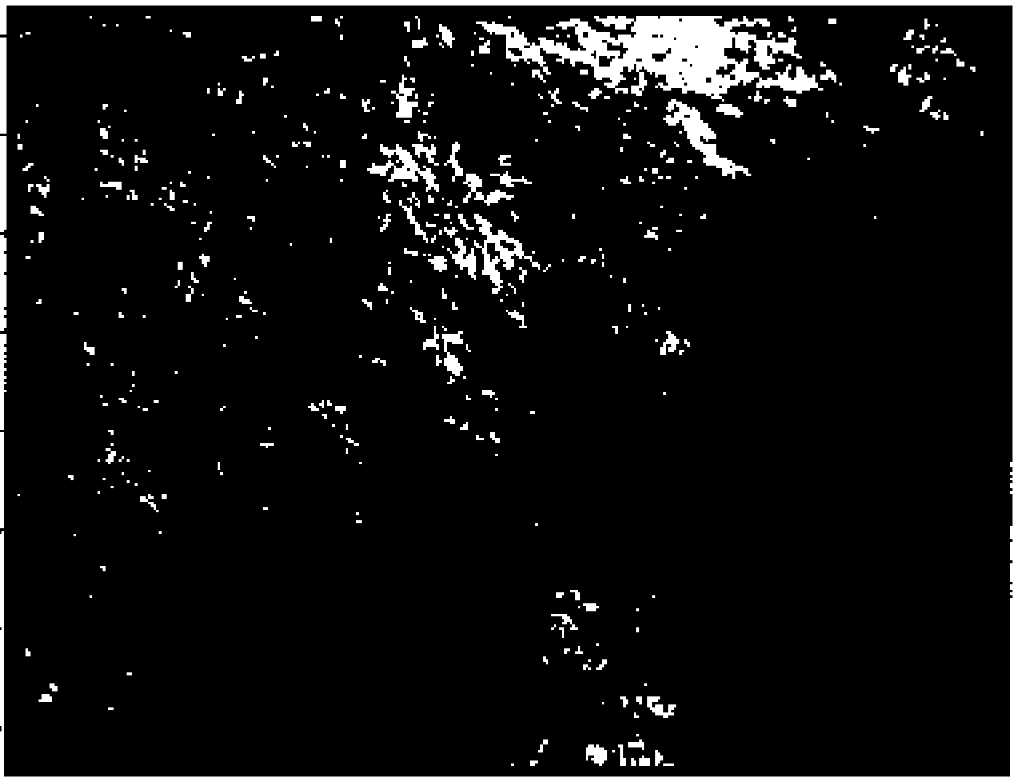

Դասը՝ Հ. Խաչատրյան, Վազ-խաղողենի

57. ա) Լրացրու՛ բաց թողնված տառերը:

Մի ան__ամ ջրաղացպանի սիրտը մր__ ուզեց: Շուկա գնալ չէր կարող. գործը շատ էր: Գիշերը երազում տեսավ Անահիտ աստվածուհուն, որն ասաց. «Ջրաղացիդ ալյուրից ծառ ստե__-ծեցի, որի պտղի մեջ և՛ մր__ ու մր__ահյութ կա, և՛ հաց ու ալյուր»:

Մար__ը ապշեց, երբ հաջորդ__ առավոտ բակում՝ ջրակի ա-փին, տեսավ ալրոտ ծառը՝ արծա__ափայլ ու թա__շե տեր__ներով:

Ասում են՝ այդպես է ծնվել առա__ին փշատենին:

բ) Ի՞նչ է կոչվում փշատենու մասին այս պատմությունը: Ճիշտ պատասխանի վանդակը ներկի՛ր:

☐ *առակ* ☐ *պարմնվածք* ☐ *ավանդազրույց*

58. Գրի՛ր պտուղների անունները: Դրանք գծիկներով միացրու՛ համապատասխան նկարներին:

ընկուզենի		*ընկույզ*
մասրենի		________
նշենի		________
թթենի		________
թզենի		________

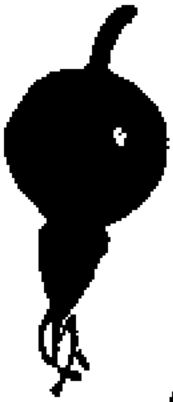

59. ա) Որո՞նք են լուսաեր բառի արմատները:

բ) Ի՞նչ է նշանակում լուսաեր: ________

գ) Բառե՛ր կազմիր և լրացրու՛ բաց թողնված տեղերում:

Թզենին ու չիթենին (ջերմություն սիրող) ________ բույսեր են: Սանանուխը (խոնավություն սիրող) ________ խոտաբույս է, ծաղկում է հուլիս և օգոստոս ամիսներին: Վայրի ելակը՝ զետնամորին, (ցուրտ սիրող) ________ բույս է: Մասրենին վարդերի նախահայրն է, աճում է արտերի եզրերին, լեռնալանջերին, (չորություն սիրող) ________ է:

60. Ի՞նչ է կոչվում ձիթենու պտուղը: Պատասխանը գտնելու համար բառերի կանաչ գրված մասերը միացրու՛ իրար:

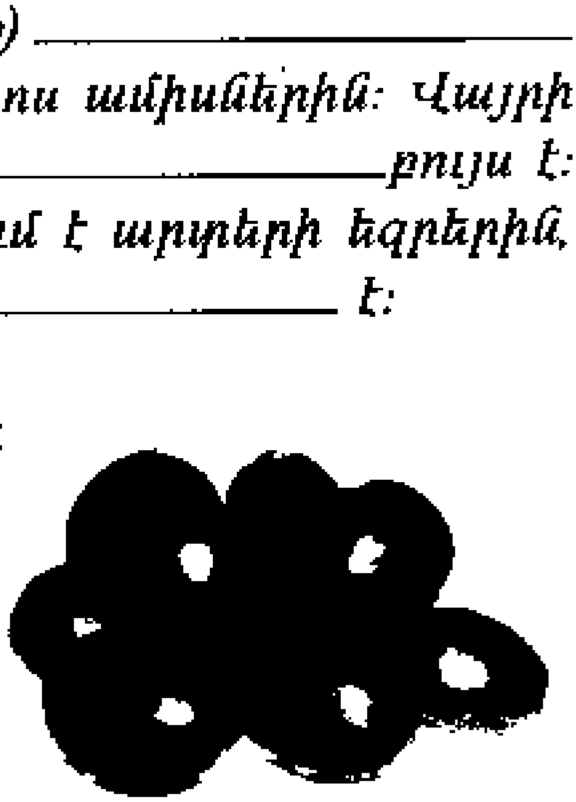

____

61. Շարունակի՛ր և գոյականների համապատասխան ձևերով լրացրու՛ աղյուսակները:

գարուն	*գարնան*	*գարնանը*	*գարնանից*
աշուն			

ձմեռ	*ձմռան* *ձմեռվա*	*ձմռանը*	*ձմեռվանից*
ամառ			

62. ***Աշուն*** գոյականը տեղադրի՛ր բաց թողնված տեղերում՝ պատասխանելով տրված հարցերին:

(Ինչի՞) ______________ գալուն պես թռչունների մեծ մասը չվում է դեպի տաք երկրներ: (Ե՞րբ) ______________ ծառերի տերևները թափվում են, իսկ կեղևը վերարկուի նման փաթաթվում է ծառին ու չի թողնում, որ նա մրսի: Վայրի կենդանիներից շատերը ձմեռվա պաշար են հավաքում (երբվանի՞ց) ______________:

63. Պատասխանի՛ր այս հարցերին՝ նախապես կարդալով Իմաստունի օրատետրը: Ճիշտ պատասխանների վանդակները ներկի՛ր:

ա) Ի՞նչ է սիրում խաղողենին.

- ☐ *լույս*
- ☐ *ցուրտ*
- ☐ *փուխր հող*
- ☐ *ջուր*
- ☐ *ստվեր*

բ) Որքա՞ն կարող է ապրել խաղողենին.

- ☐ *յոթ տարի*
- ☐ *երեք հարյուր տարի*
- ☐ *յոթանասուն տարի*
- ☐ *հարյուր քսան տարի*

64. Բաց թողնված տեղերում լրացրու՛ ***ր*** կամ ***ռ***:

Արայիկն ամենից շատ սիրում էր այգու հե__ավոր անկյունում աճած նռնենին: Այն կարծես չէր խա__նվում մյուս թփերի ու ծա__երի համերգին:

Նռնենին ճյուղերը ներքև էր պարածում ու փ__ում հողի վրա: Իսկ խոշո__ նուռն ասես պա__կել էր հողին: Արայիկը հա__ցրեց հորը, թե ինչու՝ նուռը չի բա__ձրացնում հողից. չէ՞ որ կփչանա: Հայրը բացատ__եց, որ նուռը հողից սնունդ ու ջե__մություն է ստանում:

65. ա) Սլաքներով իրա՛ր միացրու հոմանիշ բառերը.

նախատել	*շշնջալ*
շաղվել	*հանդիմանել*
փսփսալ	*սքանչանալ*
հիանալ	*շողշողալ*
փայլփլել	*ցանվել*

բ) Հոմանիշների մեկ զու՛յգ ընտրիր և գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

66. ա) Կարդա՛ այս բառերը և ասա՛, թե դրանք ինչու՛ են այդ գույներով գրվել:

Նուռ, ծիրան. պոմիդոր, վարունգ, նարինջ. սամիթ:

բ) Ո՞ր գույնով կներկեիր խնձորը: Ինչու՞:

67. ա) Հյութառատ նշանակում է «հյութով առատ, հյութալի»: Տրված գոյականները միացրու՛ առատ ածականին և նոր բառե՛ր կազմիր.

բերք
միրգ
ջուր
ձյուն

առատ

____
____
____
____

Հուշում. կարմիր գույնով գրվածների ձայնավորները փոխվում են:

բ) Գրածդ բառերով 1-ական բառակապակցությու՛ն կազմիր:

Նմուշ՝ *հորդառատ – հորդառատ անձրև:*

____
____
____
____

68. ա) Հարցերին պատասխանելով՝ տրված բայերից յուրաքանչյուրի դիմաց գրի՛ր երկու բառ:

հիանալ (ինչո՞վ / ումո՞վ) ______________________

ուրախանալ (ինչո՞վ / ումո՞վ) ______________________

հպարտանալ (ինչո՞վ / ումո՞վ) ______________________

բ) Բառակապակցություններից մեկը գործածի՛ր նախադասության մեջ:

____
____
____

69. Լրացրու՛ աղյուսակը:

ի՞նչ(ը)	ինչի՞	ինչի՞ն	ինչի՞ց
ոզնի(ն)	ոզնու		
կաղնի(ն)	կաղնու		
ձի(ն)	ձիու		

70. ***Ձի*** գոյականի բոլոր ձևերը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

____

Դասը՝ Գ. Գաբրիելյան, Նուռ

71. Կարդա՛ և բաց թողնված տեղերում գրի՛ր համապատասխան բառը՝ է, էր, էի, ես, է, էինք:

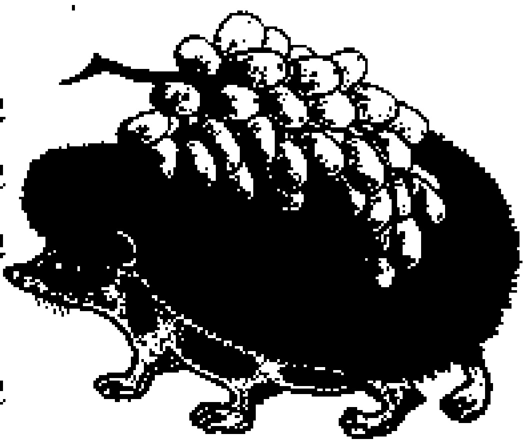

Երբ ես փոքր էի, մի անգամ հյուր .... գնացել քեռուս այգին: Այնտեղ ամեն ինչ նոր .... ինձ համար: Երեկոյան, երբ բոլորս միասին թեյ .... խմում, քեռիս ասաց, որ ոզնին այգուց խաղող .... տարել:

- Իսկ դու տեսե՞լ ......, թե նա ինչպես .... դա անում,- հարցրեց քեռիս:- Ուշադի՛ր եղիր, մի օր կտեսնես:

72. ա) Գրի՛ր տրված բառերի հականիշները.

ուշ ______________ *սիրուն* ______________

նոր ______________ *շատ* ______________

բ) Հականիշ բառերի մեկ զույգը գործածի՛ր միևնույն նախադասության մեջ:

---

73. ա) Բանաստեղծությունից դու՛րս գրիր ***նուռ*** բառը հականիշ ցույց տվող բառերի հետ:

Նմուշ՝ *արևահամ նուռ:*

բ) Բառակապակցություններից մեկը գործածի՛ր նախադասության մեջ:

---

74. Նուռ(ը), նռներ(ը), նռան, նռից, նռով բառերը տեղադրի՛ր բաց թողնված տեղերում:

Հոկտեմբերն էր: Նռենու վրա սկսել էին կարմրել ....: Մի օր էլ տղան տեսավ, որ մի .... պայթել էր: Միջուկն արյան պես կարմիր էր: Տղան .... մի քանի հատիկ դրեց բերանը: Ի՜նչ քաղցր էին: Նա պոկեց այդ .... և տուն տարավ: Տատիկը .... հյութ պատրաստեց, իսկ մայրիկը .... զարդարեց իր թխած փքաբլիթները:

75. Պատասխանի՛ր հարցերին:

- *Ե՞րբ է ծաղկում ընկենին:*

____

- *Ե՞րբ են հասունանում ընկերը:*

____

- *Ի՞նչ ձև ունի ընուրը:*

____

76. Բաց թողնված տեղերում լրացրու՛ կռկռում, գնդակ, արևը, անտառում, բակ, տերևը բառերը:

Լռել է հոգնած քամին ....,
Գորտն էլ է քնել, էլ չի ....:

Սարի հեռվում քնեց ....,
Էլ չեն սվսվում խոտն ու ....:

Վաղը մենք նորից ուրախ կիջնենք ....,
Ինձ հետ կխաղաս պարանին, ...:

77. Գրի՛ր, թե ի՛նչ ծառեր են պատկերված նկարներում: Ինչի՞ց իմացար:

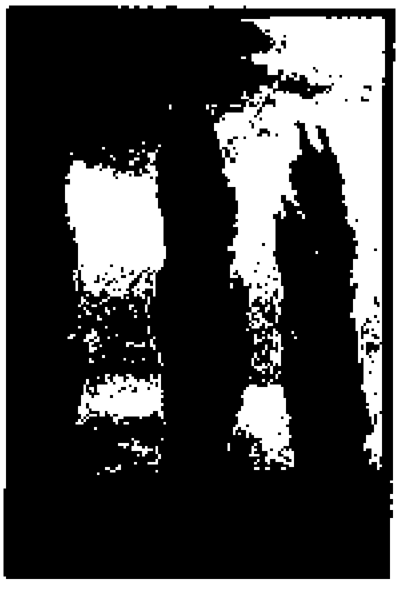

______________________________ ______________________________

78. ա) Թվերի փոխարեն լրացրու՛ համապատասխան տառերը և լուծի՛ր գլուխկոտրուկը:

2 7 2 8 9 4 10 9 5

____

6 2 3 4 2 5 2 1

____

1 *Այս տառը կա կարոտ, բայց չկա արոտ բառում:*
2 *Այս տառը կա և՛ վարդ, և՛ հասկ բառերում:*
3 *Այս տառից խաղող բառում երկու հատ կա:*
4 *Սա ութսուն բառի երկրորդ տառն է:*
5 *Կաղնի բառի վերջին բաղաձայնն է:*
6 *Սահել բառի երկրորդ վանկի առաջին տառն է:*
7 *Այս տառը կա և՛ նուռ, և՛ լեռ բառերում:*
8 *Սա կապու բառի նախավերջին տառն է:*
9 *Ես և դու կամ ես .... դու:*
10 *Սա այբուբենում ն-ին նախորդող տառն է:*

բ) Բառերը գտնելուց հետո ասա՛, թե ո՛ր պտուղն է գրածների խորհրդանշանը:

Դասը՝ Պ. Խաչատրյան, Հայոց լեզու

79. Բաց թողնված տեղերում գրի՛ր *ղ* կամ *խ*.

ա__բյուր, ե__բայր, վա__կոտ, ո__կույզ, զմրու__տ, նա__շուն, ծա__կել, քա__ցր, կո__ք, հա__թել, պո__պատ:

80. ա) Մեկ բառով արտահայտի՛ր տրված իմաստները.
Նմուշ՝ *գին չունեցող - անգին:*

բիծ չունեցող - ________________ *տուն չունեցող* - ________________
գույն չունեցող -________________ *համ չունեցող* -________________
հոտ չունեցող -________________

81. ա) Գրի՛ր չորս ծաղկի անուն, որոնք նաև մարդկանց անուններ են:

Նմուշ՝ նարգիզ - Նարգիզ:

բ) Մեծատառով և փոքրատառով տարբերվող բառերի մեկ զու՛յգ ընտրիր և գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

82. Բաց թողնված տեղերում լրացրու՛ տերև, աստղ, ձուկ գոյականները կամ նրանց հոգնակի թիվը:

- *Ծառերի .... խշշում էին քամուց:*
- *Գետի ջրերում պարբեր .... էին ապրում:*
- *Ծառի վրա դողում էր աշնան վերջին ....:*
- *Երկնքից ինչ աշքով էր անում անհնապայծառ ....:*
- *.............. շարժեց պոչն ու անհետացավ ծովի ալիքների մեջ:*
- *................... սկսեցին ավելի պայծառ շողալ մութ երկնքում:*

83. Իմաստունի օրատետրից դու՛րս գրիր այն նախադասությունները, որոնք պատասխանում են հետևյալ հարցերին.

- *Քանի՞ պարզա պապմություն ունի հայոց լեզուն:*

- *Ո՞վ է ստեղծել հայերենի այբուբենը և ե՞րբ:*

84. Լրացրու՛ բաց թողնված տառերը (*գ* կամ *ք*).

ներ__և, ներ__նակ, հավա__վել, ձա__ուկ, շա__անակագույն, երբե__, ան__ամ, մեջ__, փո__ր, օ__տակար:

85. ա) Յուրաքանչյուր բառի դիմաց գրի՛ր համապատասխան համարաթիվը:

☐	*բաշ*	☐	*եղջյուր*	☐	*երախ*	☐	*սապատ*
☐	*ժանիք*	☐	*կնճիթ*	☐	*կճղակ*	☐	*սմբակ*
☐	*ճանկ*	☐	*թաթ*	☐	*մագիլ*		

բ) Յուրաքանչյուր կենդանու նկարի տակ գրի՛ր անունը:

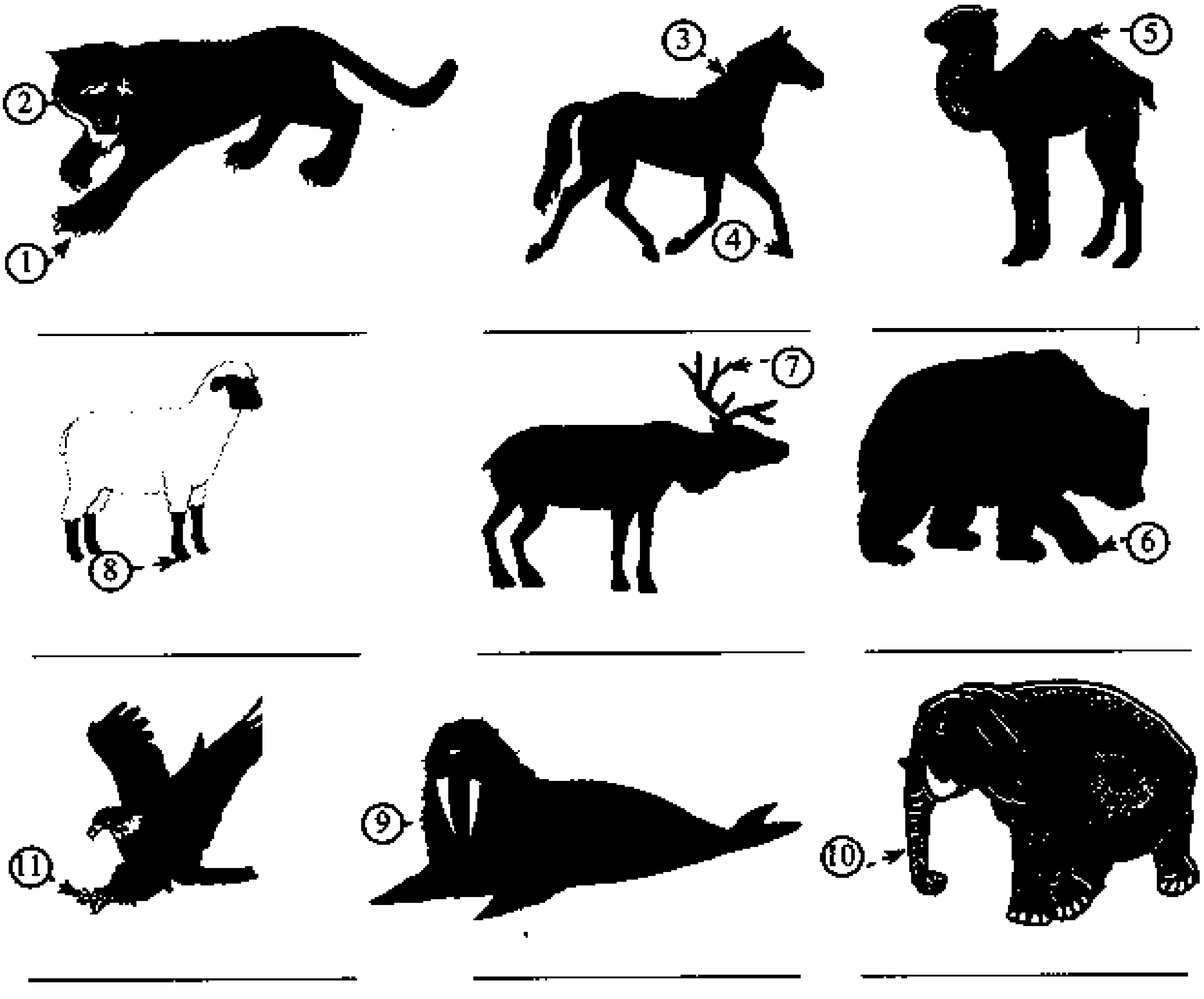

86. Բաղադրիչները միացրու՛ և բառե՛ր կազմիր:

արջ
խոզ
ձագ　　　*-ուկ*
հորթ
գառ(ն)

հավ
ուլ
այծ　　　*-իկ*
փիղ
շուն

87. ա) Ջնջի՛ր այն բառերը, որոնք չեն կարող կապվել կարմիր գրված բառին: Մյուսները սլաքով կապի՛ր տրված բառին:

Նմուշ՝

երկար → *ճանապարհ*
~~*ճուտիկ*~~
երկար → *հեքիաթ*

օգտակար	*վախ* *բույս* *աշխատանք*	*համեստ*	*մարդ* *երեխա* *մայր*
հարմար	*բազմոց* *կոշիկ* *լուսին*	*ծանր*	*պայուսակ* *ճակատ* *փարի*

բ) Բառակապակցություններից երկուսը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

88. Տառերը դասավորի՛ր այնպես, որ կենդանիների անուններ ստացվեն: Լրացրու՛ խաչբառը:

Վարդագույն վանդակներում կկարդաս ***կենգուրու*** բառի հոմանիշը:

1. *գավր*
2. *լյագ*
3. *ենիղկ*
4. *վաղես*
5. *ռույած*
6. *գոին*

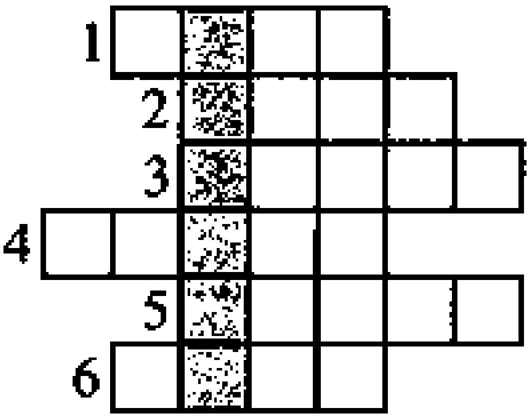

Դասը՝ Ալ. Ծատուրյան, Կարդա՛

89. Բաց թողնված տեղերում գրի՛ր ***դ, տ*** կամ ***թ***.

կար__ալ, մի__ք, թու__, ո__ք, հեր__, վար__, ար__նանալ, զար__, գվար__, հե__ք:

90. ա) Նկարի տակի առաջին տողում գրի՛ր, թե ի՛նչ գործողություն է պատկերված նկարում:

բ) Երկրորդ տողում գրի՛ր պարզ համառոտ նախադասություն:

գ) Երրորդ տողում գրի՛ր պարզ ընդարձակ նախադասություն:

Նմուշ՝ կարդալ

Աղջիկը կարդում է:

Աղջիկը գիրք է կարդում:

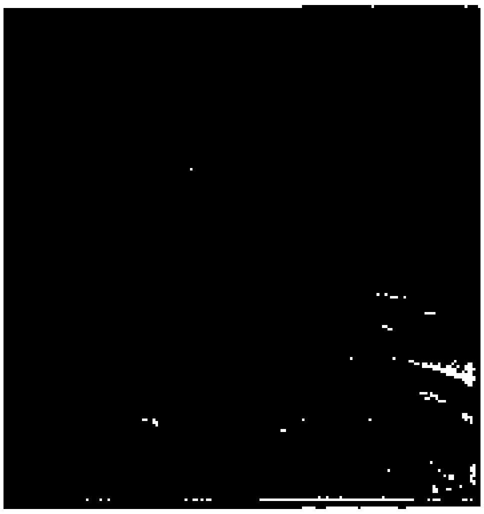

____

____

____

____

____

____

____

____

91. Շարունակի՛ր՝ հետևելով նմուշներին:

ա) *կարդալ – կարդացող*
խաղալ – ____________
գնալ – ____________

բ) *գրել – գրող*
սովորել – ____________
մտածել – ____________

92. Շարունակի՛ր լրացնել աղյուսակը:

ի՞նչ	*ինչի՞*	*ինչի՞ց*	*ինչո՞վ*
միտք	*մտքի*	*մտքից*	*մտքով*
սիրտ			
մարմին			

93. Երկիր գոյականը տեղադրի՛ր բաց թողնված տեղերում՝ պատասխանելով տրված հարցերին:

Հեռու-հեռավոր մի (ի՞նչ) .... կար: Այդ (ինչի՞) .... թագավորը մի օր կանչեց իմաստուններին ու ասաց. «Ի՞նչ անենք, որ մեր (ինչի՞ց) .... վերանան չարությունը, թշնամությունը, և մարդիկ համերաշխ ապրեն»: Իմաստունները խորհուրդ գվեցին նախ հարցնել այդ (ինչի՞) .... մարդկանց: Եվ թագավորի հրամանը տարածեցին (ինչո՞վ)................ մեկ, որ իմանան, թե մարդիկ ի՛նչ կանեին խաղաղ ապրելու համար:

բ) Քո կարծիքով ի՞նչ գրած կլինեին այդ երկրի մարդիկ:

Կազմած նախադասությունների մեջ կարող ես գործածել սիրել, հարգել, օգնել, հոգ տանել, ներել բառերը:

94. Բաց թողնված տեղերում գրի՛ր ջ, ծ կամ ց:

Գիշեր էր: Գյուղում քնա__ էին մարդիկ ու կենդանիները: Հանկար__ լսվեց մի բար__ր մռնչյուն: Քաղ__ած առյու__ն էր դար__յալ որսի էր ելել: Փոր__ված որսորդները ասում են, որ ուժով և համար__ակությամբ ոչ մեկը չի կարող մր__ել նրա հետ: Նա չի թաքնվում, զաղրնի չի հար__ակվում իր զոհի վրա:

95. Բառերն ուշադիր կարդալուց հետո «աստղիկները» գունավորի՛ր համապատասխան գույնով: Բացատրի՛ր, թե ինչու՞ այդ գույնն ընտրեցիր:

անտառ *գետ* *դաշտ* *ծով*

ջուր *սար* *լիճ* *բլուր*

բ) Բառերից երեքը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

____

96. Շարունակի՛ր՝ հետևելով նմուշներին:

ա) *քո գիրքը – գիրքդ*

քո քույրը – ______________

քո ընկերոջը – ______________

քո եղբորը – ______________

բ) *իմ պապը – պապս*

իմ դպրոցը – ______________

իմ քրոջ – ______________

իմ քեռու – ______________

97. ա) Շարունակի՛ր՝ հետևելով նմուշին:

Նմուշ` *սարսափել – սարսափած:*

հոգնել – ____________ *նստել –* ____________

կանգնել – ____________ *զարմանալ –* ____________

բ) Գրածդ բառերն օգտագործի՛ր բայերի հետ:

Նմուշ` *սարսափած փախչել...*

____________ ____________

____________ ____________

98. ա) Գուշակի՛ր, թե ո՛ր կենդանու մասին է:

Կարճ պոչ ունի, երկար ականջներ: Մորթին գորշ է կամ սպիտակ, աչքերը՝ շլդիկ: Սնվում է խոտով, ծառերի ճյուղերով: Վազում է արագ: Անունն է ………………………:

բ) Որևէ կենդանու էլ դու նկարագրի՛ր այնպես, որ ընկերներդ գուշակեն:

____

____

____

Դասը՝ Յոթ փայլուն աստղերը

99. Բաց թողնված տեղերում լրացրու՛ համապատասխան ածանցները՝ -ություն, -ային, -ապես, -որդ, -ակի, ան-:

Ամառ……………. շոգ կեսօր էր: Երկու ճամփ…….. քայլում էին ճանապարհով: Մեծ եղավ նրանց ուրախ……………ը, երբ հանկարծ մի ստվեր տեսան: Վերջ…………… կարող էին ծառի ստվերում մի քիչ հանգստանալ: Պառկեցին ծառի տակ, ու ճամփ………ներից մեկն ասաց.

- Այսքան մեծ ծառ է, բայց ....պտուղ է ու մարդկանց ոչ մի օգուտ չի տալիս:

*Սոսին լսեց, գլուխը **թեքե**........... օրորեց՝ զովացնելով ճամփ.........ների, ու մտածեց. «Ինչու՞ են մարդիկ այսքան ......շնորհակալ: Օգտվում են իմ հովանուց, բայց ինչ ......պետք ծառ են համարում»:*

100. Ըստ գույների առանձնացրու՛ տառերը և բառե՛ր կազմիր: Գտածդ բառերը գրի՛ր համապատասխան բառակապակցության դիմաց:

հ	ք	ա	կ	ն
կ	ա	ն	ա	ս
կ	ն	գ	ա	ն
ե	ն	ե	չ	լ
լ	ե	ա	լ	լ

քուն մտնել ....

գլուխ ընկնել ....

ոտքի ելնել ....

ձայն տալ ....

101. Ըստ տրված նմուշի լրացրու՛ նախադասությունները: Օգտագործի՛ր տերև, արև, ծով, մեղու բառերը:

Նմուշ՝ *Սառը ջուրն սկսեց աղբյուրի պես հորդալ:*

ա) *Ուրախությունից նրա աչքերն* .... *փայլում էին:*

բ) *Նա օր ու գիշեր* .... *աշխատում է:*

գ) *Աղջիկը վախից* .... *դողում էր:*

դ) *Ցորենի արտը* ....*ալեկոծվում էր:*

102. Նախադասություննե՛ր գրիր՝ օգտագործելով բարեկիրթ խոսքին բնորոշ բառեր ու արտահայտություններ (ներեցե՛ք / ներողությու՛ն / ների՛ր, շնորհակալ եմ / շնորհակալություն, խնդրում եմ, բարի՛ եղեք ......):

____

____

____

____

____

103. Կարդա՛ ասույթների նկարագրությունները. նկարի՛ր և գունազարդի՛ր:

ա) *Չորս կարմիր թև ունի:*
Մեկն ուղղված է վերև, մյուսը՝ ներքև,
երրորդը՝ ձախ, չորրորդը՝ աջ:
Ձախ և աջ ուղղված թևերը դեղին են,
մյուսները՝ կարմիր:

բ) *Հինգ թև ունի: Կարմիր թևն ուղղված է վերև, կապույտը՝ ձախ, կանաչը՝ աջ, դեղինն ու նարնջագույնը՝ ներքև:*

Դասը՝ Գ. Գաբրիելյան, Ուժի ակունքը

104. Իմաստները սլաքներով միացրո՛ւ բառերին:

երամ	*գայլերի խումբ*
հոտ	*կովերի խումբ*
նախիր	*թռչունների խումբ*
ոհմակ	*մեղուների խումբ*
պարս	*ոչխարների խումբ*

105. Լրացրո՛ւ աղյուսակները:

ա) Գրի՛ր -եր կամ -ներ:

կամուրջ	*ներ*
շենք	*եր*
առու	
գետ	
կեչի	
անտառ	
ծաղիկ	

բ) Գրի՛ր հոգնակի թվի ձևերը:

գիրք	*գրքեր*
ոսու	
փունջ	
թուր	
դուռ	
միրգ	
սյուն	

106. Առածներում լրացրու՛ բաց թողնված բառերը: Քեզ կօգնեն նկարները:

ա) *Գյուղ կանգնի, ... կկոտրի:*

բ) *Ուրիշի համար .... փորողը ինքը կընկնի մեջը:*

գ) *Մի ձեռքը .... է լվանում, երկու ձեռքը՝ երես:*

դ) *Խելքը ոսկի .... է:*

107. Կարդա՛ շղթայի բառերը, որոնք սկսվում են -ան նախածանցով:

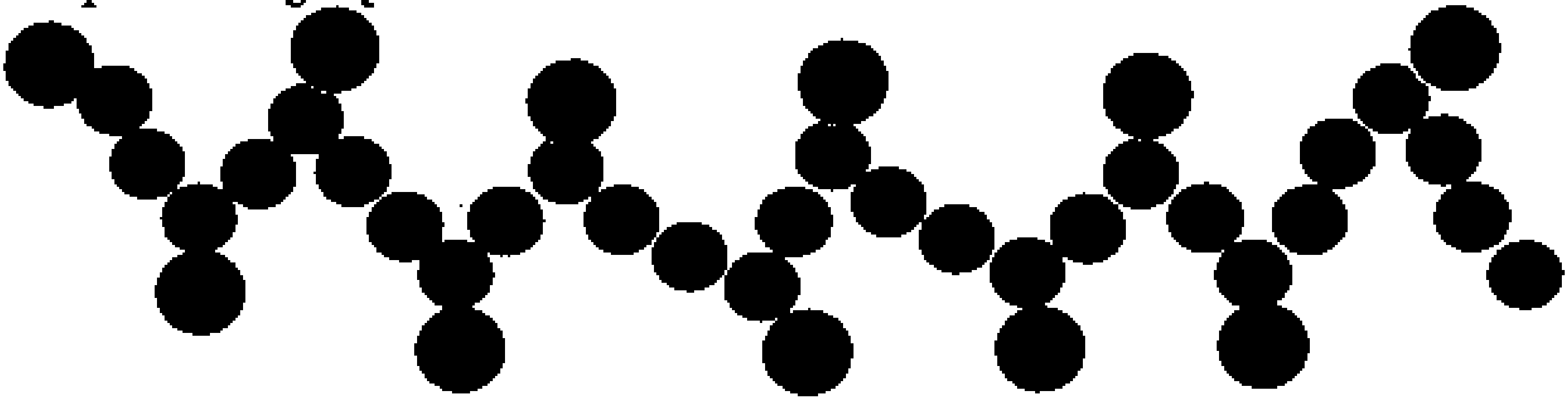

108. Շարունակի՛ր ըստ նմուշի:

Նմուշ՝ *անվերջ - վերջ չունեցող, անխոս - առանց խոսքի:*

անխելք ______________________________

անհամ ______________________________

անաղմուկ ______________________________

անձայն ______________________________

Դասը՝ Լ. դա Վինչի, Մայրին

109. Բաց թողնված տեղերում լրացրու՛ անհրաժեշտ բառը: Բառերն ընտրի՛ր տրվածներից.

կուրացրեց, վառեց, այրեց, չորացավ, որոշեց, ծակծկեց, ջերմացրեց:

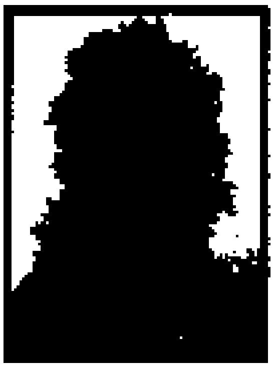

Մի լորենի ուզում էր բոլորից բարձր երևալ: Նա ………………… դուրս գալ անտառից: Նա պոկվեց անտառի ծառերից հեռու՝ մոտակա սարալանջին:

Արևը սկզբում ……………………… նրան, հետո …………… ………… նրա կատարը:

Կարկուտը ……………………… նրա լայն տերևները:

Քամին ………………………… նրա ճյուղերը:

Մի օր հովիվը ծառի մոտ խարույկ ……………………, ու ծառը մի գիշերում ………………………………:

Իսկ անտառի ծառերը դեռ կանգնած են՝ թիկունք թիկունքի տված: Նրանց չեն վախեցնում ո՛չ այրող արևը, ո՛չ էլ կարկուտն ու քամին:

110. Սլաքներով միացրու՛ հոմանիշ բառերը:

հանդարտվել	*ընկնել*
հատել	*տարուբերվել*
տապալվել	*գեղեցկանալ*
ծածանվել	*կտրել*
պերճանալ	*խաղաղվել*

111. Տրված նմուշի համաձայն լրացրու՛ աղյուսակը:

պերճ	*պերճանալ*
շքեղ	
հպարտ	
գոռոզ	
մեծամիտ	

112. Վանդակների մեջ գրի՛ր ծառերի անունները:

ը									ու						ե				

113. Ո՞ր ծառի մասին է: Լրացրու՛ վերնագրի տեղում:

____

Աճում է առուների, գետերի, լճերի ափերին, որտեղ հողը խոնավ է: Ունի փարթամ ճյուղեր, որոնք ուղղված են դեպի ջուրը: Վաղ գարնանը ճյուղերը ծածկվում են թավամազ բողբոջներով՝ կատվիկներով: Այս ծառի մատղաշ ճյուղերից հյուսում են զամբյուղներ, կողովներ և այլ իրեր:

Դասը՝ Ի. Կռիլով, Կարապը, խեցգետինը և գայլաձուկը

114. ա) Փակագծերում տրված բառերը գրի՛ր համապատասխան ձևով:

Հայրը (խորհուրդ տալ) խորհուրդ տվեց ***որդիներին, որ սիրով ու համերաշխ (ապրել)........................., բայց որդիները (չլսել) ....:***

Մի օր հայրը (կարգադրել) ...., որ ծառաները ցախավել (բերել) ....: Նա ցախավելը (տալ) .... որդիներին ու ասաց, որ նրանք (ջարդել)........................ այն: Որդիները շատ (չարչարվել) ...., բայց (չկարողանալ) .... ցախավելը կոտրել: Այդ ժամանակ հայրը (քանդել)............................ցախավելը, ճիպոտները (տալ) .... որդիներին, որ (ջարդել) ....: Նրանք

հեշտությամբ մեկ-մեկ (ջարդել) .... ճիպոտները:

Հայրն (ասել) ....

- Եթե դուք էլ համերաշխ (լինել) ...., ձեզ ոչ ոք չի (հաղթել) ....:

բ) Ի՞նչ է կոչվում այս պատմությունը: Ճիշտ պատասխանի վանդակը ներկի՛ր:

☐ *առած* ☐ *պատմվածք* ☐ *առակ*

115. Վանդակների մեջ գրի՛ր, թե ի՛նչ է պատկերված նկարներում:

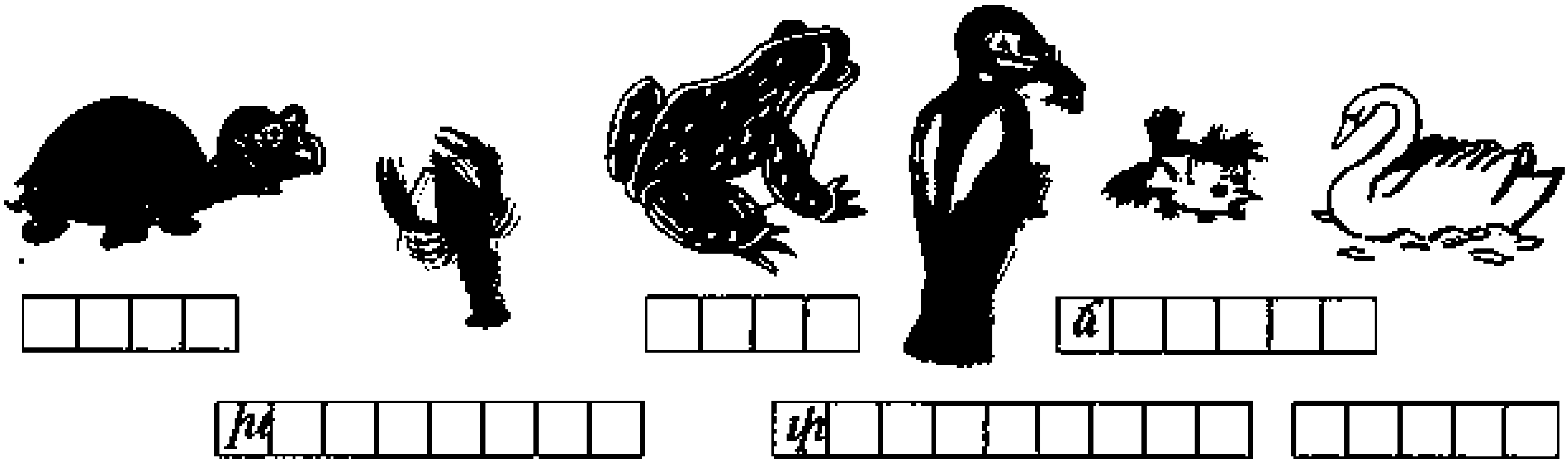

116. ա) Միավանկ բառերի շրջանակները կանաչ ներկիր:

սայլ *կարապ* *բեռ* *առակ* *գետ* *ծառ* *ձուկ* *ընկեր*

բ) Կազմի՛ր միավանկ բառերի հոգնակի թիվը:

____

____

գ) Հոգնակիի ձևերից մեկը գործածի՛ր նախադասության մեջ:

____

____

117. ա) Շարունակի՛ր՝ հետևելով նմուշին:

բռնել - բռնած	*տեսնել - տեսած*
բարձել -	*իջնել - ....*
հոգնել -	*մտնել - ....*

բ) Գրածդ բառերից երկուսը գործածի՛ր նախադասություններ մեջ:

____

____

____

____

Դասը՝ Եզոպոս, Ճամփորդները

118. Բաց թողնված տեղերից որոնցում անհրաժեշտ է, լրացրու՛ ի տառը:

Աշխար...հի նայի՛ր պայծառ հայացքով: Հեռու՛ մնա անշնոր...ք արարքներից: Լավության համար միշտ շնոր...ակալ եղիր: Որևէ գործ ձեռնարկելիս խոր...ի ր, խոր...րդակցի՛ր փորձառու մարդու հետ: Երբեք մի՛ արհամար...իր քեզնից թույլերին: Մեծի հանդեպ խոնա՛ր... եղիր: Անշա...ախնդիր սիրի՛ր մարդկանց և կարժանանաս համընդ...անուր հարգանքի: Ու կգտնես քո տեղն այս ընդ...արձակ աշխար...ում:

Ընդ...ամենը ցանկանալ է պետք:

119. Շարունակի՛ր՝ հետևելով նմուշին:

կորչել - կորած	*թռչել ....*
կպչել	*փախչել ....*

120. Ո՞րն աշխատանքային գործիք չէ նշված մասնագետի համար: Այդ բառի վանդակը ներկի՛ր համապատասխան գույնով:

ա) ***հողագործի***
- ☐ *բահ*
- ☐ *եղան*
- ☐ *սղոց*
- ☐ *գերանդի*

բ) *հյուսնի*
- ☐ *մուրճ*
- ☐ *մանգաղ*
- ☐ *ուրագ*
- ☐ *աքցան*

գ) *խոհարարի*
- ☐ *շերեփ*
- ☐ *դանակ*
- ☐ *գդալ*
- ☐ *խարտոց*

դ) *դերձակի*
- ☐ *մկրատ*
- ☐ *ասեղ*
- ☐ *կացին*
- ☐ *քորոց*

Դասը՝ Վարդան Այգեկցի, Առյուծն ու մուկը

121. ա) Լրացրու՛ բաց թողնված տառերը.

Մի մուկ ու....տից թույլտվություն խն....դեց, որ նրա կն....ակի մեջ բույն դնի: Ու...տը զգուշացրեց, որ դա վտանգավոր է, բայց մուկը ուշադրություն չդար....ձրեց: Քանի դեռ ու....տի բեռը թեթ..... էր, մուկը հանգիստ էր: Բայց մի ան....առ ու...տի մե...քին ծանր բեռներ բար....ցին: Երբ... ու...տը սկսեց քայլել, մուկը նրա ո....քի տակ ճզմվեց:

Ու...տն ասաց. «Ե...բա՛յր, բույնդ պետք է ճիշտ տեղում շինեիր»:

բ) Ի՞նչ է կոչվում ուղտի և մկան մասին այս պատմությունը: Ճիշտ պատասխանի վանդակը ներկի՛ր:

☐ *պատմվածք* ☐ *առակ* ☐ *հեքիաթ*

122. Տրված ածականների կողքին գրի՛ր նրանցից կազմված բայերը:

Նմուշ՝ *փոքր - փոքրանալ:*

բարձր ______________________

հզոր ______________________

քաղցր ______________________

պաք ______________________

բ) Բառերից երկուսը գործածի՛ր նախադասությունների մեջ:

____

____

____

123. Ըստ լրացված վանդակների գույների գրի՛ր համապատասխան տառերը: Դու՛րս գրիր կենդանիների անունները:

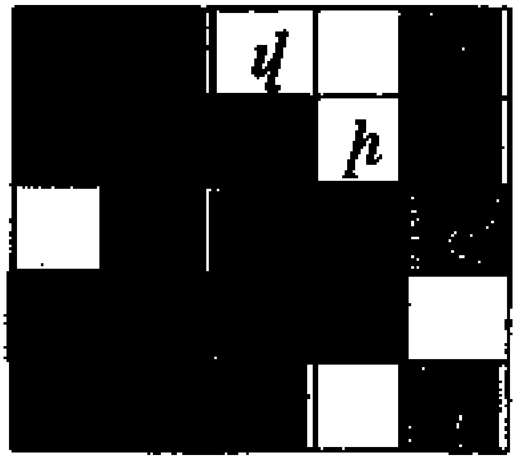

____

____

____

____

____

____

124. Կարդա՛ և որոշի՛ր, թե յուրաքանչյուր շարքում ո՛ր բառն է ավելորդ. ինչու՞: Այդ բառը կարմի՛ր ներկիր:

ա) *հավ* *բադ* *գոմի* *սագ*

բ) *հովազ* *եզ* *վարազ* *վագր*

գ) *ոչխար* *խոզ* *կով* *կիպար*

դ) *սիզ* *կետ* *գայլաձուկ* *մուկ*

125. Կազմի՛ր գառ, թոռ, լեռ, ծոռ, ծունկ, հարս բառերի հոգնակին:

Դասը՝ Յու. Սահակյան, Հիվանդ դդմի, կաղամբի և բժշկի մասին

126. Բաց թողնված տեղերում լրացրու՛ ձ, ծ կամ ց տառը.

ծա.....կել, խ.....կել, փոր....ել, հար...նել, ար...ակել, ընթեր.....ել, կասկա... ...ել, լու...կի, լվա...ք, հանկար....., վար...ել, մր....ել, բար....ել:

127. Ստեղծագործության մեջ գտի՛ր այն տողերը, որոնցում օգտագործված են առողջանալ բառի հոմանիշները: Արտագրի՛ր:

128. Գտի՛ր նախադասություններում կապույտ և կարմիր գրված բառերի իմաստները և վանդակները ներկի՛ր համապատասխան գույնով:

ա) *Ընկերոջն իր ծածկում էր նա:*

Բժիշկը լուռ գնից ելավ, դուռը ծածկեց:

☐ փակել, կողպել ☐ մեկի կամ մի բանի վրա ծածկոց գցել

բ) *Կանչեց*

- Ո՞ւր ես, հիվա՛նդ Դդում...
Ես բժիշկ եմ կանչել *արդեն:*

☐ հրավիրել ☐ գոչել, ձայն տալ

129. Լուծի՛ր հանելուկները:

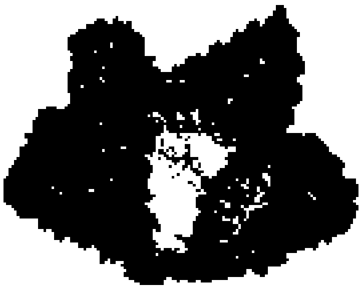

Թե ինձ կտրես,
Մաս-մաս անես,
Ինքդ պիտի
Արցունք թափես:

____

Մի ուրնանի,
Ծայր չորանի,
Վրան ոչ մի կոճակ չունի:

____

Դեղին կճուճ՝ բերանը փակ,
Մեջը անթիվ սերմեր ճերմակ:

____

130. ա) Ըստ լրացված վանդակների գույների գրի՛ր համապատասխան տառերը: Կարդա՛ բառերը:

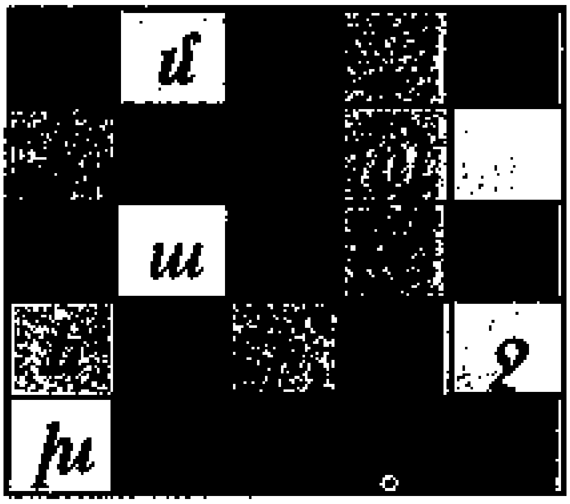

____
____
____
____
____
____

բ) Այս բոլորը մեկ բառով ի՞նչ են կոչվում:

____

Դասը՝ Վ. Անանյան, Որսորդի սիրտը

131. ա) Լրացրու՛ բաց թողնված տառերը:

Ո...խարի հոտը արածում էր անտառի բացա-տում, իսկ հովիվը սրինգ էր նվա....ում: Կես....ր էր: Այդ ժամին գազանները սովորաբար թա...նված են լինում իրենց որ...երում: Քիչ հետո հովիվը նվա...ով ջրի կանչեց ո...խարներին: Հոտը սկսեց ի...նել դեպի ջուրը, իսկ հովիվը գնաց՝ կերով տարված գառներին դեպի գետը քշելու:

Հանկար... հոտը վախեցած դեսուդեն ընկավ, շները հա...ոցով վրա հասան: Հովիվը շ....ջվեց ու տեղում քարացավ. իրենից մի քանի քայլ հեռու մի մեծ գազան հոշոտում էր մի ո....խար: Փոր....ված հովիվը ձեռքն առավ որսոր....ական հրացանն ու կրակեց:

բ) Ի՞նչ է կոչվում այս պատմությունը: Ճիշտ պատասխանի վանդակը ներկի՛ր:

☐ *հեքիաթ* ☐ *պատմվածք* ☐ *ավանդություն*

132. Սլաքներով իրա՛ր միացրու հոմանիշները:

կորչել	*նետել, գցել*
շպրտել	*զարկել, հարվածել*
խփել	*բաց թողնել, ազատել*
արձակել	*անհետանալ, չքանալ*

133. Ի՞նչ է նշանակում սիրտը լցվել: Ճիշտ պատասխանի վանդակը կանա՛չ ներկիր:

☐ *անհանգստանալ* ☐ *հուզվել* ☐ *սիրել*

134. Գտի՛ր զազանանց բառի արմատն ու ածանցը: Նման ուրիշ բառե՛ր կազմիր:

արմատ	*ածանց*

ա) *խոզ* ______________________

բ) *ճագար* ______________________

գ) *հավ* ______________________

դ) *մրջյուն (բառը կազմելիս* յու-*ն փոխվում է)*

____

135. Այն տեղը, որտեղ շատ թփեր են աճում, կոչվում է թփուտ: Ի՞նչ է կոչվում՝

ա) *ծիրանենիների այգին* ______________________

բ) *կաղնիների անտառը* ______________________

136. Ամառնամուտ նշանակում է «ամառվա սկիզբ»: Մեկ բառով ինչպե՞ս կասես՝

ա) *գարնան սկիզբը* ______________________

բ) *աշնան սկիզբը* ______________________

գ) *ձմեռվա սկիզբը* ______________________

137. Ո՞ր ընտանիքին են պատկանում կխտարը, գայլը և վագրը: Լրացրու՛ և պատկերները ներկի՛ր համապատասխան գույնով:

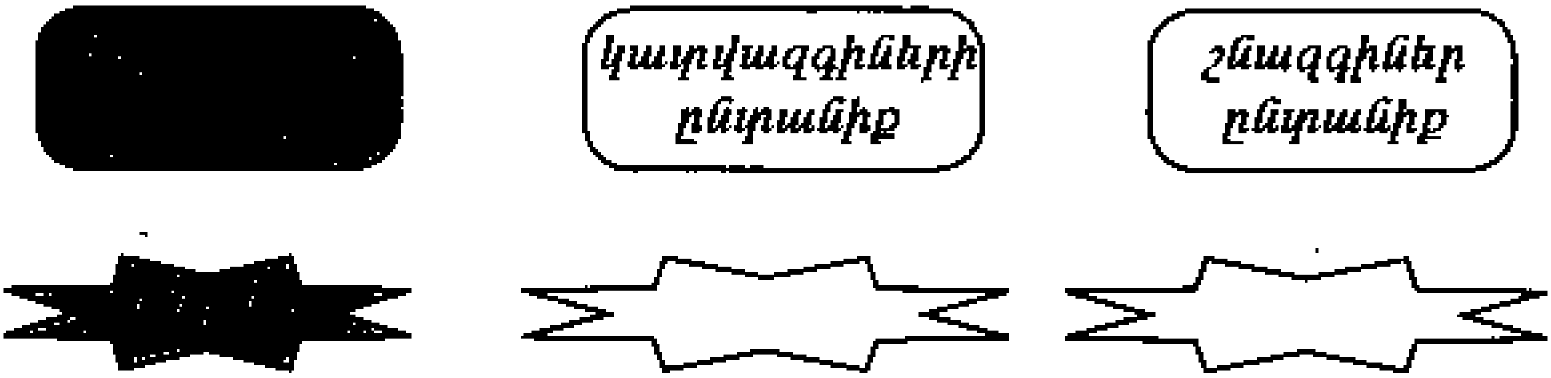

138. Կարդա՛ և բաց թողնված տեղերում գրի՛ր համապատասխան բառը՝ էի, էիր, էր, էինք, էիք, էին (մեկն ավելորդ է):

Մի անգամ ես և եղբայրս հյուր ..... գնացել մեր քեռու տունը: Նրանց պարտեզում մի ծիծեռնակ բույն ..... հյուսել: Անկյունում նստած՝ ես հետևում ......, թե ինչպես ..... ծիծեռնակի ձագերը ուրախ ծլվլում ուտելիք սպասելիս: Թռչունների աղմուկը լսելով՝ քեռիս անհանգստացած հարցրեց.

- Դու՞ ...... ձագերին նեղացնում:

139. ա) Լուծի՛ր հանելուկները և գրի՛ր պատասխանները:

Մի թռչուն կա պստլիկ,
Մարմին ունի կլորիկ,
Կտուցը կարճ ու հաստլիկ,
Ճկճկում է սիրունիկ: ______________________

Ցերեկով նա կույր է, կույր,
Ձայն է հանում միշտ փխուր,
Որս է անում գիշերով,
Իր սոսկալի ճանկերով: ______________________

Ձվեր է ածում
Օտար բնի մեջ
Եվ իր անունն է
Կրկնում անվերջ: ______________________

140. Գրի՛ր, թե ո՛ր թռչունն ի՛նչ ձայն է հանում: Ընտրի՛ր տրվածներից՝ ծլվլալ, կռկռալ, բվալ:

Նմուշ՝ *Արագիլը կափկափում է:*

Ագռավը ______________________

Ճնճղուկը ______________________

Բուն ______________________

Թռչուններից մեկին նկարի՛ր:

141. ա) Համեղ նշանակում է «լավ համ ունեցող, շատ համով»: Մի բառով ինչպե՞ս կասես՝

հյութալի, հյութով առատ ______________________

մեծ ուժ ունեցող ______________________

վառ գույներ ունեցող ______________________

բ) Քո կազմած բառերից երկուսը գործածի՛ր առարկա ցույց տվող բառերի հետ և բառակապակցություննե՛ր կազմիր:

____

գ) Բառերից մեկը գործածի՛ր նախադասության մեջ:

____

____

142. ա) Ըստ գույների միացրու՛ վանկերը և բառե՛ր կազմիր:

սե ***ներ*** ***զան*** ***ներ*** ***ղան*** ***զա***

____

____

Հաստատված է
ՀՀ ԿԳՆ կրթության ազգային
ինստիտուտի կողմից

ՄԱՅՐԵՆԻ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՏԵՏՐ 1

3-րդ դասարան

Հեղինակներ՝ **Դավիթ Գյուրջինյան**
Նարինե Հեքեքյան

Համակարգչային աշխատանքը և ձևավորումը՝ Նունե Գևորգյանի

Կազմի նկարները՝ Սուսաննա Այվազյանի

Չափսը՝ 100x70 1/16:
Ծավալը՝ 3,5 մամուլ:
Տպաքանակ՝ 1000:

ԷԴԻԹ ՊՐԻՆՏ
Երևան, Թումանյան 12
հեռ.՝ (374 10) 520 848
www.editprint.am
info@editprint.am

Աշխատանքային տետրի նկատմամբ բոլոր իրավունքները գտնվում են հրատարակչության պահպանության ներքո: Սույն հրատարակությունը չի կարող վերահրատարակվել կամ բազմացվել այլ եղանակներով, առանց հրատարակչության և հեղինակների գրավոր համաձայնության: